

**Historia De Vita, Moribus, Rebus Gestis, Studiis Ac
Denique morte Praedicantium Lutheranorum, Doct.
Martini Lutheri, Philippi Melancthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melancthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

IV. Melancthon vocatur à Rege Galliaë.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

ANNO
1535.

Occasio
scripti Me-
lanctho-
nici ad Re-
gem.

dinem ipso facto testificari. Facturum certè, ut declarandæ gratitudinis, voluntatem atq; studium sibi non defuisse intelligatur. Scripsit ista Melanchthon, ut Regem à Sede Romana penitus auersum, ad Lutheri partes suauiter & dissimulanter inuitaret. Quamquam conatus hic pro voto non successit; cù Rex Angliæ, tametsi discessit ab obedientia Pontificis, dogmata tamen Ecclesiæ veteris, quæ Lutherus abiecerat, magnam partem retinuit: Qua de re paulò post forsàn erit dicendi occasio.

IV.
A Rege
Galliæ ad
Colloquiũ
inuitatur.
In ep. sel.
p. 94. 95.

Pullulat
hæresis in
Galliis.

Libri Me-
lanct. te-
runtur à
quibusuis.

Hoc eodem anno & Galliæ Rex Franciscus, Melanchthonem per litteras vocauit, ut cùm Theologis quibusdam istius nationis de religione conferret: Quod per huiusmodi occasionem accidit. Pullulabat iam tum in Gallia Lutheranismus vel Zvinglianismus potius, eoquæ malum illud excreuerat, ut insolentia quorundam & seditiosæ machinationes acerbiorẽ vindictam flagitarẽt. Rex igitur in nonnullos seuerius animaduerti iussit, ne si principijs non obsisteretur, scintilla hæc in publicum incendium erumperet, & Galliæ populus, qui paulò concitator est, factiosis opinionibus imbutus eadem machinaretur, quæ rusticanam plebem ante decennium in Germania patrasse meminerat. Volitabant autem id temporis inter scripta sectariorum, quibus legendis populus in factiones dissiliit, & libri Melanchthonis; in quibus religionis negotium paulò moderatius

tius agi videbatur, & ciuilius, quam in Lutheri, Zvinglij, aliorumque nonnullorum scriptis, qui capita censebantur & duces factionum. Accedebat fama de Melanchthone, quæ spargebatur passim, quod nimirum valdè benignus esset & placidus, nec integrâ suaderet ab Ecclesia veteri diuulsionem, sed Pontificis autoritatem, iurisdictionem Episcoporum, & politiam ecclesiasticam prorsus conseruatam vellet. Ea moderatio gallos quosdâ nouis opinionib. fascinos in spem adduxerat, futurum, vt si Melanchthon cum Rege veniret in colloquium, ipsius animum nonnihil mitigaret, eumque ad clementiam inflecteret. Igitur studio quorundam effectum fuit, vt Rex, quamuis oderat sectarios omnes, à Melanchthone tamen minus esset, quam à cæteris istarum factionum alienus. Qua de re per litteras illum monuerunt, hortatique sunt, vt in Galliam excurreret, Regem ipsum salutaturus; cui gratum ipsius aduentum fore pollicebantur.

Sub hoc tempus in Germaniam à Rege missus fuit, alias ob causas Barnabas Voræus Fossa, qui litteras Gallorum quorundam detulit ad Melanchthonem, eique persuadere conatus est, ne detrectaret hoc iter: effecturum se pollicitus, vt non accerferetur modo litteris regijs, sed & obsides darentur, dum in Gallijs esset, non reuocandi, priusquam Melanchthon incolumis ad suos reuertisset. Ille cum expenderet negotium hoc, & varias

animo

ANNO
1535.

Ob humilitatem commendatur.

Cam. in
vit. Mel.
p. 153.

Legatus
Regis Galliarum ad Melanchthonem.
Cæsil. Theolog. p. 238.

Melanchthon
dubius.

ANNO
1535.

eius respō-
sio anceps.

Bellaius
propensus
in Germa-
nos.

Melancht.
encomiis
euehitur a-
pud Gal-
los.

animo difficultates voluntaret, hæsit ali-
quandiu, dubitans in quam se partem ver-
teret. Erant ex amicis, qui deliberantem
per litteras instigabant, ne tam insignem,
quæ sese nunc offerret, euangelicæ rei iu-
uandæ occasionem, è manibus elabi patere-
tur. Melanchthon verò amicis in Gallia ad
eum modum respondit, vt se venturum, nec
se certo polliceretur, nec abnueret pror-
sus; hortatus interim, vt Regis animum at-
que fauorem, quanto possent studio retine-
rent, ipsique statuerent hac de re, quod iu-
dicarent expedire: Non tergiuersari se, quin
lubens molestiam subeat & laborem istius i-
tineris; si quidem ipsis ita videatur ex Gal-
liæ Ecclesiæque bono futurum. Interim E-
lectoris Principi se deuinctum esse; sine cu-
ius assensu nihil possit in hac causa pollice-
ri. Hæc Melanchthon ad notos quosdam
in Gallia; quorum facile primus erat Gu-
lielmus Bellajus Langius, Consiliarius Re-
gis & Cubiculi præfectus, cuius in Me-
lanchthonem, & eos, qui studiorum gratiâ
in regno Gallicano versabantur, germani-
cæ nationis adolescentes benignus erat af-
fectus. Voræus autem è Germania reuer-
sus domum, magnificè loquebatur ad regem
de Melanchthone, eumque multis ornabat
encomijs, non recusaturum asserens, quin
aduolaret continuò, si litteris regijs euoca-
retur. Quod ipsum & Bellajus confirma-
bat, ad quem scripserat è Saxonia Melanch-
thon.

thon. Horum igitur instinctu, litteræ scriptæ fuerunt Regis nomine: missus verò de-
 nuò Voræus in Germaniam, qui eas offer-
 ret Melanchthoni, eumq; secum in Galliam
 adduceret. Litterarum hæc erat sententia:
 Intellexisse iam ante Regem ex Gulielmo
 Bellaio Cubiculario singulare studium Me-
 lanchthonis ad sedandas eas, quæ in do-
 ctrinam Christianam inuectæ sint alterca-
 tiones. Nunc autem ex litteris ipsius ad
 eundem Bellaium partim, partim ex Bar-
 nabæ Voræi sermonibus certiozem factum,
 quod & paratus sit hoc laboris suscipere, vt
 primo quoque tempore in Galliam se con-
 ferat, deq; vnione doctrinarum cum selectis
 aliquot istius nationis doctoribus in præsen-
 tia sua differat, atque rationem cum ijs in-
 eat, qua sarciri possit pulcherrima illa eccle-
 siasticæ politicæ harmonia: qua vna re, cum
 nihil vnquam maiore cura, studio & solici-
 tudine animi complectédum duxerit, com-
 mittere se noluisse, quin hunc Voræum sta-
 tim dimitteret, cum his velut publicæ fidei
 obsidibus litteris. Obtestari, ne se patiat
 ullius persuasionibus ab hoc pio sanctoque
 instituto abduci. Venturum eum Regi om-
 ninò gratissimum, siue priuato suo, siue pu-
 blico suorum nomine venerit: Quin & futu-
 rum, vt experiatur reipsa, se priuatim ipsius
 Germaniæ dignitatis, & publicæ quietis an-
 te omnia in hunc vsq; diem studiosissimum
 semper fuisse.

ANNO

1535.

Rursus à
Rege euo-
catur.Litterarū
copia.Regis desi-
derium in
restaurāda
politia Ec-
clesiastica.

Scriptæ

ANNO

1535.

V.

Melancht.
à Saxone
prohibetur
in Gallias
ire.

*Cam. in
vit. Mel.*

p. 163.

Eius fini-
stra de Me-
lanchth.
opinio.

Iurisdic-
tio
Saxoni in-
uisa.

Scriptæ fuerunt hæ litteræ Gulsi, 28. Iu-
nijanno Christi 1535. Quas cum Melanch-
thoni Voræus obtulisset, accensum in eo fuit
itineris illius adeundi desiderium. Verum
iniecit illi manum princeps Elector, qui, vt
hanc profectionem susciperet, planè noluit
assentiri. Causas habuit eius rei varias; qua-
rum non postrema fuisse videtur, quod lini-
stram de Melanchthone suspicionem conce-
perat, vt illi soli causam hanc, & actionem
tanti momenti non committendam iudica-
ret. Nouerat eum in Augustanis Comitijs,
& postmodum in consultatione de Conci-
lio generali hoc egisse magno studio, ne dis-
solueretur ecclesiastica politia, quæ primatû
in Ecclesia Pontifici Romano tribuit, & epi-
scopis iurisdictionem. Igitur si nunc solus iret
in Galliam, cum Parisiensibus Theologis in
colloquium venturus, eaq; concederet, quæ
Catholicis largiri non semel voluit, futurum
existimauit princeps, vt ecclesiam Luthera-
nam, satis alioquin ob intestina diffidia labo-
rantem, in maius discrimen adduceret. Nam
vt Romano Pontifici iurisdic-
tio vel potestas
in episcopos concedatur, & his vicissim in
sacerdotes, in reliquos Ecclesiæ ministros, id
Lutherani zelotæ (qualis erat Elector Saxo)
persuasum habent fieri non posse, quin ia-
cturam faciant euangelij, & libertatem peni-
tus amittant, in quam se glorientur fractis
per Lutherum ecclesiasticæ disciplinæ repa-
gulis, & sacris canonibus exustis vindicatos.

At Me-